

Avrasya Bölgesi

Aylık Bülteni

Şubat-Mart-Nisan 2018

AVRASYA SON DÖNEM GELİŞMELERİ-YÖNETİCİ ÖZETİ

Afganistan Köy İşleri Bakanlığında yapılan açıklamaya göre, çeşitli nedenlerle Afganistan'dan ayrılmış olup günümüzde ülkesine geri dönen 15 bin vatandaş için istihdam yaratılacağı belirtildi.

Azerbaycan Devlet İstatistik Komitesi tarafından açıklanan verilere göre, 2017 yılında Azerbaycan'ın GSYİH 70.1 milyar Manat (yaklaşık 38 milyar ABD Doları) olarak gerçekleşmiş olup, 2016 yılı ile kıyaslandığında %0,1 oranında artış kaydetti.

T.C. Başbakanı Binali Yıldırım'ın Belarus'u resmi ziyaretleri kapsamında DEİK tarafından düzenlenen Belarus-Türkiye İş Forumu, Belarus Başbakanı Andrey Kobyakov, T.C. Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, DEİK Başkanı Nail Olpak, Belarus TSO Başkanı Vladimir Ulahoviç ve DEİK/Türkiye-Belarus İş Konseyi Başkanı Ali Rıza Arslan'ın katılımları ile 15 Şubat 2018 tarihinde Belarus'un başkenti Minsk'te gerçekleştirildi.

Kazakistan Kültür ve Spor Bakanı Arystanbek Mukhamediuly tarafından yapılan bir açıklamada, Kazakistan'da turizm sektörünün ülkenin GSYİH'sine sadece %1 oranda katkı sağladığı; ancak bu oranın 2025 yılında %8'e çıkarılmasının hedeflendiği belirtildi.

22 Şubat 2018 tarihinde Kırgızistan'ın 2017 yılındaki sosyo-ekonomik gelişimi konularının ele alındığı Hükümet toplantısında 2017 yılı sonunda GSYİH 493.3 milyar Som (yaklaşık 7,2 milyar ABD Doları) olduğu ve 2016 yılına kıyasla %4,5 büyüdüğü duyuruldu.

Moğolistan Madencilik ve Ağır Sanayi Bakanı D.Sumiyabazar Moğolistan'ın sanayi üretimi üzerine yaptığı açıklamada, 2017 yılı içerisinde 2016 yılına kıyasla sanayi üretiminin %30,3 artışla yaklaşık 5 milyar ABD Doları seviyesine ulaştığını aktardı.

Özbekistan hükümeti 2018 yılında meyve ve sebze ihracatını 1.2 milyon ton seviyesine çıkarmayı planlıyor. 2017 yılı verilerine göre, yaklaşık 920 bin ton olan meyve ve sebze ihracatının değeri yaklaşık 665 milyon ABD Dolarıyken, 2018 yılı içerisinde hedeflenen 1.2 milyon tonluk meyve ve sebze ihracatı değerinin 1 milyar ABD Doları seviyesinde olması bekleniyor.

Moskova'da düzenlenen Gaydar Forumu sırasında Rusya İnovasyon Bölgeleri Derneği tarafından sunulan bilgiye göre, Rusya İnovasyon Bölgeleri reytinginde 1'nci sırada St. Petersburg, 2'nci sırada Moskova ve 3'ncü sırada Tataristan gelmektedir.

Tacikistan Maliye Bakanı Faiziddin Qahhorzoda, 16 Şubat 2018 tarihinde yaptığı açıklamada, Tacikistan'ın dış borcunun GSMH'nin %40,3'üne ulaştığını belirtti.

AFGANİSTAN

Afganistan Köy İşleri Bakanlığı Afganistan'a geri dönen vatandaşlara iş imkanı yaratacak (11.02.2018)

Afganistan Köy İşleri Bakanlığında yapılan açıklamaya göre, çeşitli nedenlerle Afganistan'dan ayrılmış olup günümüzde ülkesine geri dönen 15 bin vatandaş için istihdam yaratılacağı belirtildi.

Kırsal bölgelerde sanayi faaliyetlerinin arttırılmasına yönelik projeler kapsamında değerlendirilen gelişme ile Afganistan'ın 9 ilinde yaklaşık 5 bin halı dokuma atölyesinin kurulacağı açıklandı.

Kaynak:

<https://ariananews.af/mrrd-to-provide-job-opportunities-for-over-15000-afghan-returnees/>

Türkmenistan-Afganistan-Pakistan-Hindistan (TAPI) Doğal Gaz Boru Hattı'nın Afganistan bölümünde inşaatı başladı (23.02.2018)

Türkmenistan-Afganistan-Pakistan-Hindistan (TAPI) Doğal Gaz Boru Hattı projesinin Afganistan bölümünün inşaatına Afganistan'ın Herat şehrinde yapılan bir tören ile başlandı. Tören esnasında Afganistan Cumhurbaşkanı Ghani yaptığı konuşmada, TAPI projesinin tamamlanmasıyla birlikte ülkeleri birleştirecek bir güç haline geleceğini belirtti.

1844 km uzunluğunda olan hattın 816 km'si Afganistan topraklarından geçerek Pakistan ve Hindistan'a ulaşacak.

Görüşmeler esnasında TAPI projesinin Türkmenistan bölümüyle ilgili bilgi veren Türkmenistan Devlet Başkanı Berdimuhamedov, söz konusu projenin Türkmenistan bölümünü inşaatının planlanan şekilde devam ettiğini, projenin tamamlanmasıyla bölgesel ekonomik kalkınmaya yönelik fayda sağlayacağını aktardı.

Kaynak:

<https://ariananews.af/tapi-project-inaugurated-in-herat-province/>

Lapis Lazuli Transit Koridoru teknik komiteleri bir araya gelecek (01.03.2018)

Afganistan Ticaret ve Sanayi Bakanlığında yapılan açıklamaya göre, Lapis Lazuli Transit Koridoru Anlaşması'nda (Türkiye'nin de taraf olduğu) yer alan beş ülkenin teknik komitelerinin, projenin yürürlüğe konması açısından taraf ülkelerin karşılaştığı zorlukları görüşmek üzere yakın tarihte bir araya gelecekleri belirtildi.

Kaynak: Kabil Ticaret Müşavirliği

DEİK/Türkiye-Afganistan İş Konseyi Kabil'i ziyaret etti (16.04.2018)

T.C. Ekonomi Bakan Yardımcısı Fatih Metin'in başkanlığını yaptığı, DEİK/Türkiye-Afganistan İş Konseyi eşgüdümünde oluşturulan iş insanları heyeti 15-16 Nisan 2018 tarihlerinde Kabil'i ziyaret etti. T.C. Ekonomi Bakan Yardımcısı Fatih Metin, DEİK/Türkiye-Afganistan İş Konseyi Başkanı Süleyman Ciliv ve iş insanları heyeti ziyaret kapsamında Afganistan Cumhurbaşkanı Eşref Gani tarafından kabul edildi. Heyet ziyaretleri kapsamında, Afganistan Cumhurbaşkanı Ekonomi Başdanışmanı Ecmel Ahmedî, Altyapı, İnsan Sermayesi ve Teknoloji konularında Başdanışmanı Hümayun Kayumi, Ticaret ve Sanayi Bakanı Hümayun Rasav, Ekonomi Bakanı Mustafa Mastur, Şehircilik ve İskan Bakanı Seyid Mansur Sedat Nadiri ve Afganistan Ulusal Tedarik İdaresi İcra Kurulu Başkanı Ömer Hotaki ile görüşmeler gerçekleştirdi.

Öte yandan, Afganistan Ticaret ve Sanayi Odası ve Uluslararası Ticaret Odası ev sahipliğinde münferiden düzenlenen çalışma öğle yemekleri vesilesiyle, iş insanlarımız Afgan iş insanlarıyla karşılıklı yatırım ve ticaret fırsatlarını ele alma imkanı buldular. Ayrıca, 15 Nisan 2018 tarihinde konuk heyet onuruna T.C. Kabil Büyükelçiliği tarafından resepsiyon verilerek, söz konusu resepsiyon vesilesiyle Bakan Yardımcısı Fatih Metin ve iş insanlarımız, anılan iki Ticaret Odasının Yönetim Kurulu Üyeleri ve temsilcilerinin yanı sıra, Afganistan Sanayi ve Madenler Odası ve Afganistan Kadınlar Ticaret ve Sanayi Odası üyeleriyle önde gelen Afgan iş insanlarıyla bir araya geldi.

Heyet ziyaretine dair Afganistan Cumhurbaşkanlığı Ofisinden yapılan açıklama ve Afgan basınında yer alan başlıca haberlerin bağlantıları kaynak bölümünde bilginize sunulmaktadır.

Kaynak:

<https://president.gov.af/en/news/turkish-private-sector-ready-to-invest-in-afghanistan/>

<https://www.pajhwok.com/en/2018/04/15/turkish-capitalists-show-interest-afghan-investments>

<https://ariananews.af/afghan-turkish-traders-hold-meeting-in-kabul/>

<http://www.1tvnews.af/en/news/afghanistan/34136-turkish-business-delegation-visits-kabul>

<http://afghanistantimes.af/ed-investment-taking/>

AZERBAYCAN

Azerbaycan'da GSYİH %0,1 oranında arttı (16.02.2018)

Azerbaycan Devlet İstatistik Komitesi tarafından açıklanan verilere göre, 2017 yılında Azerbaycan'ın GSYİH 70.1 milyar Manat (yaklaşık 38 milyar ABD Doları) olarak gerçekleşmiş olup, 2016 yılı ile kıyaslandığında %0,1 oranında artış kaydetti. GSYİH'nin %62,8'i petrol dışı sektörlerde, %27,2'si ise petrol-gaz sektöründe üretildi. Bu dönemde petrol sektöründe üretilen GSYİH'nin %5 azalmasıyla birlikte, petrol dışı sektörlerde %2,7, ulaşım ve depo hizmetleri alanlarında %8,5, telekomünikasyon ve iletişim alanlarında %6,6, turizm sektöründe %5,9, tarım, orman ve balıkçılık alanlarında %4,2, ticaret ve taşımacılık araçlarının tamiri alanlarında %2,5, sosyal ve diğer hizmet sektörlerinde %1,5 oranında artış gösterdi.

GSYİH'nin %40,1'i sanayi, %10,4'ü ticaret ve taşımacılık araçlarının tamiri, %9,5'i inşaat, %6,8'i ulaşım ve depo hizmetleri, %2,3'ü turizm, %1,6'sı telekomünikasyon ve iletişim, %16,4'ü ekonominin diğer alanlarında üretildiği Azerbaycan ekonomisinde ürün ve ithalata uygulanan vergiler GSYİH'nin %7,3'ü oluşturdu. 2017 yılında kişi başına düşen GSYİH 7.205 Manat (yaklaşık 4.000 ABD Doları) olarak açıklandı.

Kaynak: <https://www.stat.gov.az/news/index.php?id=3736>

Azerbaycan'ın toplam dış borcu açıklandı (16.02.2018)

Azerbaycan Maliye Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre, 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla Azerbaycan'ın toplam dış borcu 15.9 milyar Manat (9,3 milyar ABD Doları), ülkenin toplam dış borcunun GSYİH'ya oranı ise %22,8 olarak gerçekleştiği bildirildi.

Kaynak: <http://www.maliyye.gov.az/node/2134>

Azerbaycan'ın 2017 yılı dış ticaret verileri açıklandı (21.02.2018)

Azerbaycan Devlet İstatistik Komitesi tarafından yapılan açıklamaya göre, Azerbaycan 2017 yılında 187 ülke ile dış ticaret faaliyetinde bulunarak, 116 ülkeye ihracat, 179 ülkeden ise, ithalat gerçekleştirdi.

Söz konusu dönemde toplam dış ticaretin %27,29'u Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) ülkeleri, %22,12'si Avrupa Birliği ülkeleri ve %50,59'u ise diğer ülkeler ile gerçekleşti.

2017 yılında Azerbaycan'ın ithalatı 8.7 milyar ABD Doları, ihracatı ise 13.8 milyar ABD Doları olarak gerçekleşti. Toplamda 22.5 milyar ABD Doları değerinde bir dış ticaret hacmi gözlemlenmekte olup 2017 yılı sonu itibarıyla Türkiye ile Azerbaycan arasındaki ikili dış ticaret hacmi yaklaşık olarak 2,6 milyar ABD Doları değerindedir. Bu dönemde Türkiye'nin Azerbaycan'dan ithalatı 2016 yılına göre %20,6 artarak 1.3 milyar ABD Doları, Türkiye'nin Azerbaycan'a ihracatı ise %7,8 artarak 1.2 milyar ABD Doları oldu.

2017 yılında Azerbaycan ihracatının %31,9'u İtalya, %9,9'u Türkiye, %4,6'sı İsrail, %4,3'ü Rusya, %4,0'ü Çek Cumhuriyeti, %3,9'u Kanada, %3,4'ü Gürcistan, %3,4'ü Endonezya, %3,3'ü Almanya, %3,2'si Portekiz, %3,2'si Çin, %2,6'sı Hindistan, %2,5'i Ukrayna, %2,4'ü Fransa, %17,4'ü ise diğer ülkeler ile gerçekleşti. Bu dönemde Azerbaycan ithalatının %17,7'si Rusya, %14,5'i Türkiye, %9,7'si Çin, %8,2'si ABD, %5,2'si Ukrayna, %5,1'i Almanya, %3,6'sı İtalya, %2,7'si İran, %2,7'si İngiltere, %2,0'si Brezilya, %1,9'u Japonya, %1,8'i Norveç, %1,8'i Fransa, %23,1'i ise diğer ülkeler ile gerçekleştirildi.

Kaynak: <https://www.stat.gov.az/news/index.php?id=3754>

Azerbaycan'da 2017 yılı enflasyon rakamı açıklandı (01.03.2018)

Azerbaycan Devlet İstatistik Komitesi tarafından açıklanan verilere göre, Azerbaycan'da 2017 yılında tüketim ürünleri ve hizmetlerin fiyatları 2016 yılına kıyasla %12,9 oranında; aynı zaman zarfında gıda ürünlerinin fiyatları %16,4, gıda dışı ürünlerin fiyatları %11,6, halka yönelik hizmetlerin fiyatları ise, %9,3 oranında arttı.

Kaynak: <https://www.stat.gov.az/news/index.php?id=3726>

BELARUS

Belarus'da Türk sermayeli banka açılması teklif edildi (14.02.2018)

14 Şubat 2018 tarihinde T.C. Başbakanı Binali Yıldırım mevkidaşı Belarus Başbakanı Andrei Kobyakov ile görüşmelerde bulundu. Yapılan görüşmeler çerçevesinde Belarus Başbakanı Kobyakov, Belarus'ta Türk sermayeli bir banka açılmasının her iki ülke ticari faaliyetleri için faydalı olabileceğini belirtti. Ayrıca, yük taşıma alternatifleri ve ulaşım yollarıyla ilgili ortak çalışma yapılmasının önemli olduğunu dile getiren Kobyakov, özellikle kimya, biyoteknoloji, nanoteknoloji, genetik mühendisliği ve enerji alanlarında iki ülkenin ortak çalışmalar yürütmesi konusunda umutlu olduklarını aktardı.

Kaynak: <http://eng.belta.by/economics/view/turkey-invited-to-consider-setting-up-bank-in-belarus-with-turkish-capital-109310-2018/>

Belarus-Türkiye İş Forumu gerçekleştirildi (15.02.2018)

T.C. Başbakanı Binali Yıldırım'ın Belarus'u resmi ziyaretleri kapsamında DEİK tarafından düzenlenen Belarus-Türkiye İş Forumu, Belarus Başbakanı Andrey Kobyakov, T.C. Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, DEİK Başkanı Nail Olpak, Belarus TSO Başkanı Vladimir Ulahoviç ve DEİK/Türkiye-Belarus İş Konseyi Başkanı Ali Rıza Arslan'ın katılımları ile 15 Şubat 2018 tarihinde Belarus'un başkenti Minsk'te gerçekleştirildi.

Ziyaret çerçevesinde iki ülke iş dünyasını ilgilendiren 6 anlaşmanın imzaladığını aktaran Başbakan Yıldırım, "Yatırımların korunması, çifte verginin önlenmesi, standardizasyon, kombine taşımacılık, bilimsel ve teknik iş birliğinin artırılması alanlarında anlaşmalara imza attık"dedi. İş Forumunun kapanış oturumunda hitaplarını gerçekleştiren Başbakan Binali Yıldırım, Hükümetlerin görevinin iş dünyasının yaşadığı sorunları çözmek olduğunu belirterek, "Biz Belarus-Türkiye ilişkilerinde kazan-kazan esasına göre işlerimizi geliştirmeyi hedefliyoruz. Tek taraflı bir kazancın geleceği olmaz. Tek tarafın mutlu olduğu ticaretten hayır gelmez. Mesela vaktiyle başlanan Viking projesi var. Bu proje bir türlü istediğimiz noktaya gelmedi Ukrayna'daki olaylardan dolayı. Kuruldu mu? Kuruldu. Yavaş ilerliyor. Su yolu geliştirebilir. Ticaretin büyümesinin önündeki engeller daha da geriletilebilir. Ulaşım, lojistik ticaret için araçtan ibarettir. 3-5 kuruşu ticaret olarak görürsek ülkemize kötülük yapmış oluruz" ifadelerini kullandı. Çeşitli sektörlerde iş birliği yapılabileceğini belirten Yıldırım, "Belarus'un ziraat makinalarında, büyük iş makinalarında ciddi birikimi olduğunu biliyoruz. Türkiye ile Belarus, üçüncü ülke pazarlarına hitap edilecek şekilde bunlar ilerletilebilir" dedi.

Belarus Başbakanı Andrey Kobyakov, Belarus'ta Türk iş dünyası için konforlu bir ortam oluşturmaya çalıştıklarını söyledi. Türk ve Belarus iş dünyası arasında

etkinlikler düzenlemenin bir gelenek haline geldiğini vurgulayan Kobyakov, iki ülke arasındaki ilişkilerin son yıllarda dinamik bir şekilde geliştiğini ve pratikte bütün alanları kapsadığını ifade etti. Türkiye-Belarus arasında imzalanan anlaşmaları hayata geçirmek için pek çok projeyi gerçekleştirdiklerini aktaran Kobyakov, "2017 yılında ticaret hacmimiz 1 milyar ABD Dolarına yaklaştı. Bunu bir ara başarı olarak görüyoruz. İleride çok önemli başarılarla ulaşacağımıza eminim. İş dünyalarımızın yakınlaşması, iki ülke arasında alışveriş yapması iyi bir şey; ancak bunların artık yatırımlara ve sanayi alanında iş birliğine dönüşmesi önemli" dedi. Belarus'un konumu ve lojistik altyapısı itibarıyla 5 ülkeye kapı açıldığını ve Türk iş insanlarını Belarus'ta makine, otomotiv, kimya, tekstil ve lojistik gibi alanlara yatırım yapmaya çağırdığını dile getirdi.

DEİK Başkanı Nail Olpak, Türkiye ile Belarus arasındaki iş birliğinin geliştirilmesine yönelik önemli adımlar atıldığını söyledi. 1991 yılından bu yana Türk müteahhitlerinin Belarus'da üstlendiği 46 projenin değerinin 1 milyar ABD Dolarına yaklaşmakta olduğunu aktaran Olpak, "Belarus'un ihtiyacı olacak konut ve altyapı projelerinde, Türk müteahhitlerinin yeni projeler üstlenebileceğini ifade etmek isterim. Belarus'un kuzeyinde ve doğusunda yer alan ülkeler ile Türkiye arasındaki bağlantıyı kuracak Kuzey-Güney Ulaşım Koridoru'nun hayata geçirilmesi oldukça önemli. Projeye, 300 bin konteynırlık taşıma kapasitesine ulaşılmasının yanı sıra, nehir taşımacılığıyla ilave 1 milyon tonluk nakliye kapasitesi oluşması bekleniyor" ifadelerini kullandı. On dördüncü yüzyıldan bu yana süregelen sosyo-ekonomik tarihimizin, bizi çok çeşitli sektörlerde alışverişe teşvik ettiğini belirten Olpak, Türkiye ile Belarus'un ortak değerlerde buluşan, bölge coğrafyasının dinamiklerini iyi bilen ve birbirini tanıyan toplumlar olduğunu ifade ederek, "Ülkeler arasındaki iş dünyası zemininde gerçekleşen her buluşma, iki tarafın da kazanacağı bir yaklaşım ile bizleri birbirimize biraz daha yakınlaştırıyor. Diplomatik ilişkilerimizin 26'ncı yılında, ticari ilişkilerimizi derinleştirmek üzere geldiğimiz, Avrupa, Asya ve Rusya'nın merkezinde yer alan, enerji ve iletişim hatlarının kalbinde bulunan Belarus'ta, daha fazla iş birliği ve daha fazla ekonomik entegrasyon için bir aradayız" dedi.

DEİK/Türkiye-Belarus İş Konseyi Başkanı Ali Rıza Arslan ise, ikili ticaret hacminin 2016 yılına göre %31,6 artarak yaklaşık 605,4 milyon ABD Dolarına yükseldiği bilgisini aktardı. Arslan, "Bu tempoyu koruyabilirsek, 4-5 yılda belirlenen hedefe ulaşabileceğimize inanıyorum" dedi. Arslan, Türk firmaları için Belarus'ta otomotiv sanayi, ağaç işleme ve mobilya üretimi, tekstil ve hazır giyim, makine imalatı, perakende ticaret, bankacılık ve finansal hizmetler, inşaat malzemeleri üretimiyle turizm ve otel işletmeciliğinin potansiyel teşkil ettiğine dikkat çekti.

Forumda, Türkiye Maarif Yönetimi Kurulu Başkanı Ord. Prof. Dr. Birol Akgün ile Minsk Belediyesi UKB Kurumu Müdürü Dimitri Mikulonak, Yurtdışından Alınan Karşılıksız Yardım Anlaşmasını imzaladı.

Kaynak: <https://www.deik.org.tr/basin-aciklamalari-turkiye-belarus-ekonomik-br-iliskilerinde-6-anlasma-licak-yeni-donem>

Çin-Belarus-Avrupa Demiryolu Hattı tarifeli seferlere başlayacak (26.03.2018)

İlk seferi 2017 yılının Ağustos ayında gerçekleştirilen Çin-Belarus-Avrupa Demiryolu Yük Taşımacılığı Hattının hattın beklenen verimin alınması üzerine 2018 yılı Nisan ayında tarifeli seferlere başlayacağı bildirildi. Çin'den hareket eden trenlerin Belarus'un Grodno şehrine intikali yaklaşık 6 günlük bir sürede gerçekleşmekte olup, Belarus üzerinden Avrupa'ya ulaşım sağlanmaktadır.

Kaynak: Belta Haber Ajansı

GÜRCİSTAN

İngiliz Guardian Gazetesi Tiflis'e dünyanın önemli turizm destinasyonları arasında yer verdi (08.02.2018)

İngiliz Guardian Gazetesi Tiflis'e 2018 yılında dünyanın önemli turizm destinasyonları arasında yer verdi. Söz konusu gazetenin yaptığı araştırmaya göre 2018 yılında ön plana çıkması öngörülen turizm destinasyonları; Akureyri (İzlanda), Palermo (İtalya), Leeuwarden-Friesland (Hollanda), Moskova (Rusya), Flanders (Belçika), Paris (Fransa), Valletta (Malta), Amsterdam (Hollanda) ve Tiflis (Gürcistan). Tiflis'i önemli destinasyonlar arasına çıkaran faktörler ise, cafe, bar ve eğlence merkezleri, yeni iş ve eğlence merkezleri, genç Gürcü sanatçılar, marka oteller, Tiflis Havaalanı olarak belirlendi. Tiflis'i geriden takip eden destinasyonlar ise, Korsika, Bratislava, Valevsiya, Kahire, Fas, Güney Afrika, Uganda, Seyşeller ve İskoçya Yaylaları olarak belirlendi.

Kaynak: Georgia Today

Gürcistan Türkiye'ye olan ihracatını arttıracak (22.02.2018)

Gürcistan Başbakan Birinci Yardımcısı, Ekonomi ve Sürdürülebilir Kalkınma Bakanı Dimitri Kumsishvili ve T.C. Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin katılımlarıyla Ankara'da düzenlenen toplantıda, Gürcistan ve Türkiye arasında imzalanmış olan Serbest Ticaret Anlaşması kapsamının genişletilmesi, güncellenmesi ve Türkiye'nin Gürcistan'dan ithalatında limon, kivi, üzüm, kuru meyve, meyve, konserve sebze, meyve suları ve gıda maddeleri için uygulanan kotaların kaldırılması konusunda mutabık kalındı. Müzakereler sonucunda Gürcistan'ın en büyük ticaret ortağı olan Türkiye'ye olan ihracatının %20 oranında artması beklenmektedir. 2017 yılı sonu itibarıyla iki ülke arasındaki ticaret hacmi 1,6 milyar ABD Doları seviyesindedir.

Kaynak: <https://www.georgianjournal.ge/business/34232-georgia-to-increase-its-exports-to-turkey.html>

Gürcistan'ın Anaklia Sahil Beldesi modern hale gelecek (24.02.2018)

Gürcistan'ın Anaklia Sahil Beldesi'nin modern ve hareketli bir hale dönüştürülmesi için daha önceden Anaklia Limanı inşaatını gerçekleştiren İngiliz BuroHappold Engineering Şirketiyle anlaşma imzalandı. Bahse konu şirket 20 farklı şirketle birlikte dahil olduğu ihale sürecini kazanmış olup, önümüzdeki dönemde Şehrin geliştirilmesine yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetlerinden de sorumludur.

Kaynak: <https://www.georgianjournal.ge/business/34242-georgias-anaklia-seaside-resort-to-turn-into-a-modern-city.html>

2018 yılı Gürcistan dış ticaret rakamları açıklandı (01.03.2018)

2018 yılı Ocak ayında Gürcistan'ın dış ticaret hacmi bir önceki yılın aynı dönemine göre %20,1 oranında artış göstererek 815 milyon ABD Dolarına yükseldi. Bu meblağa deklare edilmeyen dış ticaret rakamları dahil değildir.

Kaynak: Caucasus Business Week

Gürcistan'da 1 Mart 2018 tarihinden itibaren zorunlu sigorta uygulaması başlatıldı (01.03.2018)

Zorunlu Sigorta ile ilgili Bilinmesi Gerekenler:

1 Mart 2018 tarihinden itibaren, yabancı ülkede kayıtlı araç Gürcistan'a giriş yaptığında aracın sahibi/şöförü kendi aracının üzerinde olan sivil yükümlük doğrultusunda aracına sigorta yaptırmak zorundadır. Gürcistan topraklarında zorunlu sigorta olmaksızın hareket etmek idari usul uyarınca cezaya tabidir.

Sigorta Paketleri						
Sigorta Süresi	Motosiklet	Binek otomobili	Otobüs	Kamyon	Römork	Özel Araç
15 gün	20	30	45	60	14	25
30 gün	35	50	75	100	25	45
90 gün	70	90	140	170	40	70
1 yıl	215	295	480	610	145	250
Sigorta paketleri milli para birimi cinsinden ifade edilmektedir.						

Karayolunda trafik kazası olması durumunda yapılması gerekenler:

Karayolunda trafik kazası olması durumunda, araç sahibi/şöförü, derhal Gürcistan İçişleri Bakanlığı Kamu Hukuku Hukuk Biriminin acil hat **112** numaralı telefondan ve Zorunlu Sigorta Merkezi'nin acil hat **+995 32 2 301 111** numaralı telefondan bilgilendirmekle yükümlüdür. Kendisinin ya da yaralının bir tıbbi kuruma gönderilmesi için acil bir gereklilik yoksa kazanın olduğu yerde kalıp yetkili kişiyi beklemeleri gerekmektedir.

Kaynak: Gürcistan Gelir İdaresi Başkanlığı

Gürcistan'ın şarap ihracat 2018 yılı ilk çeyreğinde %24 arttı (18.04.2018)

Gürcistan Milli Şarap Ajansından açıklanan bilgiye göre 2018 yılı Ocak-Mart aylarında Gürcistan 43 ülkeye 17.7 milyon şişe şarap ihraç ederek şarap ihracatında 2017 yılının aynı dönemine göre %24'lük artış sağladı. Aynı dönemde ihracat tutarı 40.47 milyon ABD Doları olup 2017'nin aynı dönemine göre edilen gelir %26 oranında artış gösterdi.

Kaynak: Caucasus Business Week

Asya Kalkınma Bankası Gürcistan ekonomisi için büyüme tahminini açıkladı (18.04.2018)

Asya Kalkınma Bankası, Gürcistan'da yapılan reformlar, emeklilik sistemi ile ilgili düzenlemeler, sermaye piyasalarının yatırımcıları cesaretlendirme çabaları, Gürcistan'ın ihracatındaki artış ve ülkenin ticari partnerleri ile olumlu giden ilişkileri göz önüne alarak Gürcistan'ın 2018 yılı büyüme tahminini %4.5 olarak belirledi.

Kaynak: Caucasus Business Week

KAZAKİSTAN

Kazakistan turizm sektöründe hedef büyütüyor (01.02.2018)

Kazakistan Kültür ve Spor Bakanı Arystanbek Mukhamediuly tarafından yapılan bir açıklamada, Kazakistan'da turizm sektörünün ülkenin GSYİH'sine sadece %1 oranda katkı sağladığı, ancak bu oranın 2025 yılında %8'e çıkarılmasının hedeflendiği belirtildi.

10 Haziran-10 Eylül 2017 tarihleri arasında Astana'da gerçekleştirilen EXPO 2017 Organizasyonu vesilesiyle çok sayıda yabancı turistin ve 3.5 milyon yerli turistin Kazakistan'ı ziyaret ettiği vurgulandı. Ayrıca, vize uygulamalarında daha esnek uygulamaların hayata geçirileceğinin vurgulandığı açıklamada, Kazakistan'ın doğal ve tarihi güzelliklerinin tanıtımına yönelik daha etkin bir çalışmaya gidileceği ifade edildi.

Kaynak: <https://astanatimes.com/2018/01/minister-tourism-will-make-up-8-percent-of-kazakhstans-gdp-by-2025/>

Kazakistan'da petrol üretiminin kademeli olarak artırılması öngörülüyor (05.02.2018)

OPEC tarafından yapılan geleceğe yönelik tahminlerde, Kazakistan'ın 2025 yılından itibaren petrol üretimini kademeli olarak artıracığı ve 2040 yılına gelindiğinde ülkede günlük petrol üretiminin 2,7 milyon varil olacağı belirtildi.

2017 yılında Kazakistan'da petrol üretimi, 2016 yılına göre %11,2 artarak 72,9 milyon tona yükseldi.

Kaynak: <https://www.azernews.az/region/126606.html>

Kazakistan, Hazar Denizi'nde lojistik sektörünü güçlendiriyor (07.02.2018)

Kazakistan, komşu ve diğer yabancı ülkeler ile ticari ve ekonomik ilişkilerini geliştirme kapsamında, Hazar Denizi'nde kargo taşımacılığının geliştirilmesi için uluslararası çalışmalar yürütmeye başladı. Kazak yetkililer tarafından yapılan açıklamalarda, Kazakistan ile Türkiye arasında Hazar Denizi üzerinden kargo taşımacılığının 2017 yılında 35 bin ton olarak gerçekleştiği ve 2018 yılında bu rakamın 3 katına çıkacağı belirtildi.

Hazar Denizi kıyısında petrol üretim çalışmaları yürütülen sahalarda yapılan inşaat faaliyetlerinde kullanılmak üzere, Karadeniz ve Baltık Limanlarından Aktau Limanına kargo taşımacılığının yükselmesi planlanmaktadır.

Kaynak: http://www.inform.kz/en/maritime-traffic-from-kazakhstan-to-turkey-to-triple_a3145795

Kazakistan'da 2018 yılında 700 bin istihdam yaratılması planlanıyor (07.02.2018)

Kazakistan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakan Yardımcısı Nurzhan Altayev tarafından yapılan bir açıklamada, Kazakistan'da son dönemde ekonomide dijitalizasyon sürecine girildiği, özellikle büyük sanayi tesislerinde bu sürecin

başlatıldığı, bu çerçevede işgücü kaybının kısa vadede yaşanabileceği ancak yapılacak yeni çalışmalarla 2018 yılında 700 bin kişiye istihdam sağlanmasının planlandığı belirtti.

Kaynak: http://www.inform.kz/en/kazakhstan-to-create-over-700-000-jobs-in-2018_a3146025

Kazakistan "Ulusal İş Yol Haritası" verimli kullanılmaya başladı (08.02.2018)

Kazakistan Ulusal Ekonomi Bakanı Timur Süleymenov tarafından yapılan açıklamada, "Ulusal İş Yolu Haritası" kapsamında yapılan çalışmalar neticesinde ülkede 2017 yılında 17 bin yeni istihdam yaratıldığı, toplam 192 bin girişimcinin devlet desteklerinden faydalandığı ve bu rakamın 2016 yılına kıyasla %10 oranında bir artışa karşılık geldiği belirtildi. Kazakistan'ın petrol ve doğal kaynaklara dayalı ekonomik modeli yerine KOBİ'lerin üretimi ve ihracatı ile yabancı yatırımların artırılmasının teşvik edilmesine yönelik bir model hayata geçirilmeye çalışıldığı belirtildi.

Kaynak: <https://astanatimes.com/2018/02/kazakh-national-business-roadmap-helped-create-17000-sme-jobs-in-2017/>

Kazakistan'ın ilk Kamu-Özel Sektör Ortaklığı (PPP) projesini Türk firmaları hayata geçirecek (09.02.2018)

Kazakistan'da kamu-özel sektör ortaklığı (PPP) kapsamında hayata geçirilecek ilk proje olan "Büyük Almatı Çevre Yolu Projesi", Makyol-Alarko ve Güney Koreli SK firmalarının oluşturduğu konsorsiyum tarafından gerçekleştirilecektir. Toplamda 66 km uzunluğundaki karayolunun Almatı şehir trafiğini önemli ölçüde hafifletmesi ve Almatı'yı diğer şehirlere bağlaması planlanmaktadır. Projenin yapım ve 15 yıl işletme dahil toplam bedeli yaklaşık 1,6 milyar ABD Dolarıdır. Projenin müteahhitliğe konu yapım işinin önümüzdeki aylarda başlatılması ve 2021 sonu itibari ile tamamlanması beklenmektedir.

Kaynak: <https://astanatimes.com/2018/02/construction-to-begin-this-year-on-1-6-billion-beltway-around-almaty/>

Kazakistan dış ticaret rakamları açıklandı (16.02.2018)

Kazakistan Ulusal Ekonomi Bakanlığı İstatistik Komitesi tarafından yapılan bir açıklamada, Kazakistan'ın 2017 yılı sonu itibarıyla dış ticaret hacminin 2016 yılına göre %25 oranında artarak 77,6 milyar ABD Dolarına yükseldiği belirtildi. Söz

konusu dönemde, Kazakistan'ın ihracatı %31 artış ile 48,3 milyar ABD Doları, ithalatı ise %15 artış ile 29,3 milyar ABD Doları olarak gerçekleşti.

Kaynak: http://www.kazinform.kz/en/foreign-trade-turnover-of-kazakhstan-grows-by-25_a3152694

Kazakistan, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ile iş birliğini geliştiriyor (07.03.2018)

Kazakistan ile EBRD arasında son yıllarda gelişen iş birliği kapsamında, ülkenin Doğu Kazakistan Eyaleti Valisi Daniel Ahmetov tarafından İngiltere'ye gerçekleştirilen bir ziyaret sırasında, başta Öskemen ve Semey şehir merkezleri olmak üzere toplam 11 bölgenin sokak ve şehirlerarası yol ışıklandırma çalışmalarının gerçekleştirilmesi için 17,5 milyon ABD Doları değerinde iş birliği mutabakat metni imzalandı. Ayrıca, 103 milyon ABD Doları değerinde olan ve Kazakistan'ın Zaysansky, Urdzhasky ve Tarbagatsky gibi küçük bölgelerine doğalgaz iletimini öngören ve 92 milyon ABD Doları değerinde Öskemen şehrinde modern atık dönüşüm tesisinin kurulmasına ilişkin projelerin değerlendirilmesi hususunda mutabakata varıldı.

Kaynak: http://www.kazinform.kz/en/ebrd-to-finance-infrastructure-projects-in-east-kazakhstan_a3176325

Kazakistan'da imalat sanayisi yatırımları 2 kat arttı (09.04.2018)

Kazakh Invest Ulusal Şirketi Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Rustam İsatayev tarafından yapılan bir açıklamada, Kazakistan'a ülke dışından çekilen yabancı yatırımların yaklaşık %70'inin madencilik sektörüne gerçekleştiği ve 2006 yılından itibaren imalat sektörüne yapılan yatırımların iki kat artış ile toplam yatırımların %7'sinden %15'ine yükseldiği ifade edildi.

Yapılan açıklamada, imalat sanayine 2005-2010 yılları arasında yapılan yabancı yatırımların toplam hacminin yaklaşık 6 milyar ABD Doları olduğu, sanayileşme programının uygulandığı 2010-2016 yılları arasında ülke dışından çekilen yabancı yatırımların 25 milyar ABD Dolarına ulaştığı belirtildi.

Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in talimatı üzerine Dünya Bankası ile birlikte Kazakh Invest tarafından hazırlanan 2018-2022 Ulusal Yatırım Stratejisi'nde yabancı yatırımların çekilmesi için öncelikli sektörler olarak tarım sanayi kompleksi, otomotiv, kimya, petrokimya, altyapı, madencilik ve ticaret olarak belirlenmiş olup, tüm yatırımların %80'ine sahip olan 11 ülke (ABD, Rusya, İngiltere, Almanya, Fransa, İtalya, Çin, Japonya, Güney Kore, Türkiye, Birleşik Arap Emirlikleri) öncelikli ülkeler olarak belirlendi.

Kaynak: <http://tukib.kz/haberler/kazakh-invest-imalat-sanayiine-yatirimlar-iki-kat-artti/881/>

Kazakistan'da işsizlik rakamları açıklandı (16.04.2018)

Kazakistan Ulusal Ekonomi Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren İstatistik Komitesi tarafından yapılan bir açıklamada, 2018 yılı Mart ayı itibarıyla toplam 17 milyonun üzerinde nüfusu bulunan ülkede işsizlik oranının %4.9 (yaklaşık 440.000 kişi) olduğu belirtildi.

Kaynak: http://www.kazinform.kz/en/kazakhstan-s-unemployment-amounts-to-4-9-in-march_a3217804

Asya Kalkınma Bankası Kazakistan ekonomisi için büyüme tahminini açıkladı (23.04.2018)

Asya Kalkınma Bankası tarafından yapılan açıklamada, Orta Asya ülkelerinin 2017 yılında genel olarak %4,3 büyüdüğü ve 2018 yılında ise, büyümenin %4 seviyelerinde gerçekleşmesinin tahmin edildiği belirtildi.

Bu çerçevede, Kazakistan'a yönelik 2018 yılı büyüme beklentisi, IMF tarafından da paylaşıldığı gibi, %3,2 olarak tahmin edilmektedir.

Ülkenin 2019 yılında ise, %3,5 oranında büyüyeceği öngörülmektedir.

Kaynak: <https://www.azernews.az/region/130397.html>

KIRGIZİSTAN

Kırgızistan dış ticaret rakamları açıklandı (13.02.2018)

Bişkek'te düzenlenen basın konferansı sırasında Kırgızistan'ın dış ticaret cirosu hakkında bilgi veren Ulusal İstatistik Komitesi Basın Sekreteri Boris Arabayev, 2017 yılında ülkenin dış ticaret hacminin 6 milyar ABD Dolarını aştığını ve 2016 yılı göstergelerine kıyasla %12,5 arttığını belirtti. Ayrıca, Arabayev 2016 yılına kıyasla Kırgızistan ihracatının %13,8, ithalatının ise %12 arttığını bildirdi.

Kaynak: <http://kabar.kg/tur/news/k-rg-zistan-d-ticaret-cirosu-gecen-y-l-6-milyar-dolar-a-t/>

Kırgızistan'ın 2017 yılı GSYİH'sı açıklandı (23.02.2018)

22 Şubat 2018 tarihinde Kırgızistan'ın 2017 yılındaki sosyo-ekonomik gelişimi konularının ele alındığı Hükümet toplantısında 2017 yılı sonunda GSYİH 493.3 milyar

Som (yaklaşık 7,2 milyar ABD Doları) olduğu ve 2016 yılına kıyasla %4,5 büyüdüğü duyuruldu.

Toplantıda konuşan Kırgızistan Ekonomi Bakanı Artem Novikov, 2017 yılında gerçekleşen ekonomik büyümenin tarımdaki büyüme oranları dahil olmak üzere ekonominin tüm sektörleri tarafından sağlandığını, yani tarımda %2,2, inşaat sektöründe %7,1, hizmet sektöründe ise %2,1 olduğunu açıkladı.

Kaynak: <http://kabar.kg/tur/news/hukumet-2017de-ulke-ekonomisi-4.5-buyudu/>

Türkiye ve Kırgızistan arasındaki yatırım konuları görüşüldü (06.03.2018)

Kırgızistan Ekonomi Bakanı Artem Novikov, T.C. Bışkek Büyükelçisi Kamil Cengiz Fırat ile görüştü. Kırgızistan Ekonomi Bakanlığından yapılan yazılı açıklamaya göre, toplantı sırasında hayvancılık ve et işleme sanayilerinin geliştirilmesine yönelik yatırımların yanı sıra Bışkek ve Oř havaalanlarına yatırımların yapılması konuları görüşüldü.

Ekonomi ve yatırım konularının ele alındığı görüşmede Bakan Novikov, ikili ticaret hacminin artmasıyla ilgili konulara değindi. 2016 yılına kıyasla 2017 yılında ikili ticaret hacminin %26,7 artış gösterdiğini kaydeden Novikov, karşılıklı ihracat ve ithalatın arttığını belirtti.

Kaynak: <http://kabar.kg/tur/news/k-rg-zistan-ve-turkiye-yat-r-m-konular-n-goru-tu/>

MOĞOLİSTAN

Moğolistan'da sanayi üretimi artıyor (15.02.2018)

Moğolistan Madencilik ve Ağır Sanayi Bakanı D.Sumiyabazar Moğolistan sanayi üretimi üzerine yaptığı açıklamada, 2017 yılı içerisinde 2016 yılına kıyasla sanayi üretiminin %30,3 artışla yaklaşık 5 milyar ABD Doları seviyesine ulaştığını aktardı.

Kaynak: <http://montsame.mn/en/read/13618>

Dünya Bankası Moğolistan'da 400 bin ABD Doları hibe yapacak (20.02.2018)

Dünya Bankası tarafından "Moğolistan İhracatını Geliştirme Projesi" kapsamında Moğolistan'da faaliyetlerini sürdüren 20 KOBİ'ye toplamda 400 bin ABD Doları hibe yapılacağı açıklandı. Bahse konu hibe dağıtımının pazarlama, turizm, yün-kaşmir ürünleri üretimi ve Moğolistan temalı hediyelik eşya üretimi alanlarında faaliyet gösteren firmalara yapılması konusunda mutabık kalındı.

Kaynak: <http://montsame.mn/en/read/13670>

DEİK/Türkiye-Moğolistan İş Konseyi, Moğolistan Meclis Başkanı ile çalışma yemeği gerçekleştirdi (08.03.2018)

8 Mart 2018 tarihinde DEİK/Türkiye – Moğolistan İş Konseyi evsahipliğinde gerçekleştirilen toplantıya Moğolistan Meclis Başkanı Enkhbold Miyegombo, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Chinzorig Sodnom, DEİK Başkanı Nail Olpak, DEİK/Türkiye – Moğolistan İş Konseyi Başkanı Cengiz Gül, Moğolistan Ankara Büyükelçisi Bold Ravdan, Moğolistan-Türkiye Parlamentolararası Dostluk Grubu Başkanı Ayursaikhan Tumurbaatar, Moğolistan İstanbul Başkonsolosu Munkh-Ochir Enebish, Moğol diğer resmi yetkililer ile 18 özel sektör temsilcisi iştirak etti.

Kaynak: <https://www.deik.org.tr/basin-aciklamalari-turkiye-ile-mogolistan-in-br-ticaret-hacmi-hedefi-br-250-milyon-dolar>

T.C. Başbakanı Binali Yıldırım Moğolistan'ı ziyaret etti (08.04.2018)

T.C. Başbakanı Binali Yıldırım, DEİK Başkanı Nail Olpak ve iş insanları heyeti 6-8 Nisan 2018 tarihleri arasında Moğolistan'ı ziyaret etti. Moğolistan Cumhurbaşkanı Battulga, Başbakanı Ukhnaa, Meclis Başkanı Enkhbold ile görüşmelerde bulunan Başbakan Yıldırım, iki ülke arasındaki ortak gelenek ve kültürden güç alarak ticari faaliyetlerin arttırılması için çalışmaların devam edeceğini belirtti. Moğolistan Devlet Ulusal Yönetim Akademisi'nde düzenlenen fahri doktora tevdi törenine katılan Başbakan Yıldırım, Türkiye-Moğolistan arasındaki ilişkileri stratejik düzeyli iş birliğine dönüştürme vaktinin geldiğini belirtti. Türk ve Moğol iş insanlarının bir araya geldiği toplantıda, DEİK ve Moğolistan Ulusal Ticaret ve Sanayi Odası arasında iyi niyet anlaşması imzalandı.

Kaynak:

https://www.basbakanlik.gov.tr/Forms/_Article/pg_Article.aspx?Id=5f28c4f6-fc58-4bb6-a73f-ad76382e2c05

https://www.basbakanlik.gov.tr/Forms/_Article/pg_Article.aspx?Id=94df5263-6b36-4c1e-9641-2fc14500cd77

https://www.basbakanlik.gov.tr/Forms/_Article/pg_Article.aspx?Id=e0bd1a04-4d46-4095-97f0-8ced21c380f3

MOLDOVA

Moldova Bakanlar Kurulu yabancılar için çalışma izni gerektirmeyen meslekler listesini onayladı (02.02.2018)

Moldova Bakanlar Kurulu, yabancı vatandaşların çalışabileceği Moldova işgücü piyasasında en çok talep gören 127 mesleği içeren "Tercihli Meslekler Listesi"ni onayladı. Bu çerçevede, 2017 yılında yerli işsizler tarafından talep edilmeyen boş iş pozisyonları arasında; inşaat mühendisi, elektrik mühendisi, hemşire, grafik ve multimedya tasarımcısı, yazılım geliştirici ve bilgisayar sistem ve ağ uzmanı yer almaktadır. Söz konusu hükümet kararı ile yerli işgücünün yetersiz olduğu iş pozisyonlarına olan talebin karşılanması amaçlanmaktadır. Bu çerçevede, söz konusu listeye istinaden gerekli evrakları sunacak olan yabancı ülke vatandaşları, çalışma izni almaktan muaf olarak, sonradan uzatma imkânı olacak şekilde, çalışma amaçlı süreli ikamet iznine dayanarak çalışabilecektir. "Tercihli Meslekler Listesi" Göçmen İşçiler Kanunu'na istinaden her yıl veya ihtiyaç doğrultusunda Bakanlar Kurulu tarafından yenilenmektedir.

Kaynak: www.gov.md

Moldova Merkez Bankası kredi faiz oranının düşmeye devam edeceğini açıkladı (12.02.2018)

Moldova Merkez Bankası Başkan Yardımcısı Vladimir Munteanu, kredi faiz oranının düşeceğinden emin olduğunu, söz konusu eğilimin ise makroekonomik istikrar ve temel faiz oranının düşmesinden kaynaklandığını açıkladı. Ortalama kredi faiz oranının geçen yıl içerisinde %12,35'ten %9,8'e düştüğünü aktaran Munteanu, nispeten düşük olan temel faiz oranı ve bankacılık sisteminde yeterli likidite sayesinde bunun büyük ihtimal ile düşmeye devam edeceğini ifade etti. Diğer taraftan, Aralık ayında %7,3 olarak gerçekleşen tüketici fiyatları endeksi, Merkez Bankası tahminlerine göre, bu yıl içerisinde %3,7 seviyesine düşeceği beklenmektedir.

Kaynak: www.publika.md

Safranbolu Ticaret ve Sanayi Odası Heyeti Moldova'yı ziyaret etti (16.02.2018)

Safranbolu Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Sami Acar ve Meclis Başkanı Ahmet Şahin'in başkanlığında 14-16 Şubat 2017 tarihlerinde Moldova'ya bir heyet ziyareti gerçekleştirdi. Moldova Gökoğuz Yeri Özerk Bölgesini ziyareti kapsamında heyet, Bölge Yönetimi, Moldova Ticaret ve Sanayi Odası Gökoğuz Yeri

Şubesi üyeleri ile temaslarda buldu. Heyet temaları kapsamında, Moldova Ekonomi ve Altyapı Bakanı Chiril Gaburici tarafından kabul edildi.

Moldova Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Sergiu Harea ve Moldova Yatırım ve İhracatı Geliştirme Kurumu Başkan Yardımcısı Vasile Şoldan ile görüşen heyet, Moldova'daki iş ve yatırım imkânları hakkında bilgi aldı. Ziyaret kapsamında Safranbolu Ticaret ve Sanayi Odası ile Moldova Ticaret ve Sanayi Odası arasında iyi niyet anlaşması imzalandı.

Kaynak: Kişinev Ticaret Müşavirliği

Moldova'nın ihracatı 2017 yılında %18,6 oranında arttı (16.02.2018)

Moldova Ulusal İstatistik Kurumu, Moldova'nın ihracatının 2017 yılında 2016 yılına göre %18,6 oranında artarak 2,4 milyar ABD Doları seviyesinde gerçekleştiğini açıkladı. Kurum verilerine göre, 2017 yılında bir önceki yıla kıyasla %21,5 oranında büyüyen ve 1,6 milyar ABD Doları olarak gerçekleşen yerel ürünlerin ihracatı toplam ihracatın %67'sini oluştururken, yeniden ihracatı (re-eksport) yapılan ürünlerin hacmi 2016 yılına göre %13,1 oranında artarak, toplam ihracatta %32,2'lik paya sahip olmak üzere, 784 milyon ABD Doları olarak gerçekleşti.

Dâhilde işleme rejimi kapsamında işlem gören ve yeniden ihracatı yapılan ürünler (hazır giyim, ayakkabı, koltuk, elektrik ve otomotiv kabloları) hacmi toplam ülkenin ihracatının içerisinde % 21,9'luk paya sahip olurken, klasik yeniden ihracatı yapılan ürünlerin (eczacılık ürünleri, kumaş, örme ürünler, mobilya, uçucu yağlar, kozmetik ve parfüm ürünleri, yakıt, taşıma araçları) hacmi toplam ihracatın %10,4'ünü oluşturmaktadır.

Genel olarak, Moldova'nın AB'ye yönelik ihracatında %19,9 oranında (1,5 milyar ABD Doları), BDT ülkelerine %11,8 oranında (462 milyon ABD Doları), diğer ülkelere ise %22,4 oranında (365 milyon ABD Doları) artış kaydedildi.

Toplam ihracat içerisinde AB'nin payı %65,14'ten %65,85'e yükselirken, BDT'nin payı %20,26'dan %19,09'a düşmüş, diğer ülkelerin payı ise %14,6'dan %15,06'ya yükseldi.

Moldova'nın ihracatını arttırdığı ülkeler arasında; Romanya (%17,1), Türkiye (%70), Almanya (%31,2), İtalya (%19,3), Polonya (%40,2), İngiltere (%19,1), Rusya (%9,2), Ukrayna (%31,8), Avusturya (%50,1), İspanya (%48,9), Sırbistan (%300), Belarus (%6,3), Fransa (%13,6), Çin (%30,9), Kıbrıs (%210), Kazakistan (%29,3), Slovakya (%47,1), Belçika (%31,2), Kanada (%200), Bulgaristan (%2,8), Suudi Arabistan (%220), Azerbaycan (%41,2), ABD (%10,7) yer alırken, ihracatın düştüğü ülkeler; Irak (%49,9), İsrail (%50,6), Lübnan (%29), Mısır (%70,8), Malezya (%24,5) oldu.

Moldova'nın ihracatının %85,8'i karayolu ile yapılırken, denizyolu, demiryolu ve havayolu ile yapılan ihracatın payları sırasıyla %7,9, %3,8 ve %2,4 olarak gerçekleşti.

Kaynak: <http://www.infomarket.md>

Moldovalı turistlerin 2017 yılında en çok tercih ettiği ülke Türkiye oldu (20.02.2018)

Moldova Ulusal İstatistik Kurumu, 2017 yılında turizm acenteleri aracılığıyla seyahat yapan Moldovalıların sayısının 2016 yılına kıyasla %15 oranında artarak 200 binin üstünde gerçekleştiğini açıkladı. İstatistiksel verilere göre, Moldovalı turistlerin en çok tercih ettiği ülke ise Türkiye oldu. Geçen sene yaklaşık 82 bin Moldovalı tatil yeri olarak Türkiye'yi tercih ederken, Türkiye'den sonra en çok tercih edilen ülkeler, sırasıyla 53 bin ve 31 bin Moldovalının ziyaret ettiği, Bulgaristan ve Romanyadır.

Kaynak: www.prime.md

Moldova ile Çin arasında Serbest Ticaret Anlaşması (STA) müzakereleri başladı (06.03.2018)

Moldova ile Çin arasında Serbest Ticaret Anlaşması (STA) 1'inci tur müzakereleri 5-6 Mart 2018 tarihlerinde Kişinev'de gerçekleştirildi.

Çin ile STA imzalanması Moldova'nın yatırım ve ihracatı geliştirme stratejisinde belirtilen hedefler arasında yer almaktadır. Olası Anlaşmanın muhtemel etkilerine ilişkin fizibilite çalışmasına göre, Çin ile STA imzalanmasından sonra Moldova'nın Çin'e yönelik ihracatında %39,85, Moldova GSYİH'nda ise %0,42 oranında büyüme kaydedilebileceği öngörülmektedir.

STA 1'inci tur müzakereleri kapsamında, ayrıca, aralarında mal ticareti, gümrük vergisi ve ticaret engellerinin kaldırılması; gümrük idaresi; rekabet; sağlık hizmetleri; sağlık ve bitki sağlığı önlemleri başlıklarında, anlaşmanın hukuki boyutları ele alındı.

Kaynak: Moldova Ekonomi ve Altyapı Bakanlığı

Moldova ekonomisi 2017 yılında %4,5 büyüdü (29.03.2018)

Moldova Ulusal İstatistik Kurumu, Moldova ekonomisinin 2016 yılına kıyasla %4,5 oranında büyüdüğünü açıkladı. İstatistik Kurumu verilerine göre, ekonominin büyümesine katkıda bulunan sektörler arasında başta ticaret (%20,5) olmak üzere, sanayi (%14,6), tarım (%12,2), bilgi ve iletişim hizmetleri (%5,7) ve müteahhitlik (%3,3) sektörleri yer aldı.

Kaynak: Moldova Ulusal İstatistik Kurumu

Moldova Bakanlar Kurulu "Türkiye ve Moldova Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanmasına ilişkin kanun taslağını onayladı (19.04.2018)

Moldova Bakanlar Kurulu, 16 Aralık 2016 tarihinde imzalanan "Türkiye ve Moldova Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanmasına ilişkin kanun taslağını onayladı.

Söz konusu anlaşma, hem Moldovalı hem de Türk yatırımcılara yatırımlarının korunduğunun ve bu alanda net kuralların olduğunun güvencesini sağlamaktadır. Bunun yanı sıra, anlaşmada anlaşmazlıkların çözümüne ve herhangi bir tarafın yatırımlarının zarar görmesi halinde zararın tazminatına ilişkin hükümler yer almaktadır.

Kaynak: Moldova Ekonomi ve Altyapı Bakanlığı (www.mei.gov.md)

ÖZBEKİSTAN

Özbekistan 2018 yılında 1.2 milyon ton meyve ve sebze ihracatı yapmayı planlıyor (26.02.2018)

Özbekistan hükümeti 2018 yılında meyve ve sebze ihracatını 1.2 milyon ton seviyesine çıkarmayı planlıyor. 2017 yılı verilerine göre yaklaşık 920 bin ton olan meyve ve sebze ihracatının değeri yaklaşık 665 milyon ABD Dolarıyken, 2018 yılı içerisinde hedeflenen 1.2 milyon tonluk meyve ve sebze ihracatı değerinin 1 milyar ABD Doları seviyesinde olması bekleniyor. Günümüzde en büyük meyve ve sebze ihracatçılarından biri olan Özbekistan, dünya sıralamasında kayısı ihracatında 2'nci, kiraz ihracatında ise 5'nci sırada yer alıyor.

Kaynak:

<https://www.uzdaily.com/articles-id-42890.htm>

Özbekistan Demir Yolları 21.5 milyon yolcu taşıdı (27.02.2018)

Özbekistan Demir Yolları Basın Servisi'nin yaptığı açıklamaya göre, 2016 yılına kıyasla taşınan 630 bin fazla yolcu ile 2017 yılında 21.5 milyon yolcu taşındığı açıklandı. Yapılan açıklamada, 2017 yılında Taşkent Metrosu'nda 61.9 milyon yolcunun taşındığı belirtildi.

Kaynak: <https://www.uzdaily.com/articles-id-42895.htm>

Özbekistan'ın ihracat potansiyelini arttırma çalışmaları devam ediyor (28.02.2018)

Özbekistan Cumhurbaşkanı Şavkat Mirziyoyev, 27 Şubat 2018 tarihinde ihracatın arttırılıp ithalatın azaltılması ile ilgili çalışmaların kontrol edilmesine yönelik toplantıda yaptığı açıklamalarda, ihracatı arttırmaya yönelik yapılan planları derinden düşünerek ana hatlarını ve kurumlara düşen görevleri belirlediğini belirtti. 2017 yılı içinde ithalat rakamlarının düşürülmesine yönelik planlamanın %88'ine bağlı kaldığını belirterek ihracat ve ithalat rakamlarının yakından takibi için bir mekanizma geliştireceklerini dile getirdi.

Kaynak: <https://www.uzdaily.com/articles-id-42905.htm>

THY İstanbul-Semer kand uçuşlarını başlattı (16.03.2018)

16 Mart 2018 tarihinde THY'nin 301'nci hat açılış uçuşunun gerçekleştirilmesiyle, İstanbul-Semer kand uçuşları başladı. İki ülke arasındaki ticari ilişkilerin geliştirilmesi açısından özel sektör temsilcileri tarafından olumlu karşılanan yeni hat seferleri, Salı ve Cumartesi günleri olmak üzere haftada 2 kez gerçekleşecektir.

Kaynak: <https://www.uzdaily.com/articles-id-43150.htm>

Türkiye-Özbekistan İş Forumu gerçekleştirildi (30.04.2018)

T.C. Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın 29 Nisan – 1 Mayıs 2018 tarihleri arasında Özbekistan resmi ziyareti kapsamında DEİK tarafından Özbekistan'a özel sektör heyet ziyareti gerçekleştirildi.

T.C. Ekonomi Bakanlığı koordinasyonu, DEİK/Türkiye – Özbekistan İş Konseyi ve Özbekistan Cumhuriyeti Devlet Yatırımlar Komitesi iş birliğinde 30 Nisan 2018, Pazartesi günü, Uzexpocentre'de Türkiye ve Özbekistan Cumhurbaşkanlarının katılımları ile Türkiye – Özbekistan İş Forumu düzenlendi. Forumu her iki ülkeden Bakanlar ve üst düzey devlet yetkililerinin yanı sıra, özel sektörü temsilen 500'den fazla kişi katıldı.

Özbekistan Cumhurbaşkanı Şavkat Mirziyoyev'in açış konuşması ile başlayan Türkiye – Özbekistan İş Forumu'nda, İş Forumu'nun Özbekistan'ın bağımsızlığını kazanmasından günümüze kadar geçen zaman zarfında iki ülke

Cumhurbaşkanlarının katılımıyla ilk defa gerçekleşmesine vurgu yaptı. Türkiye'nin stratejik ortaklarından birisi olduğunu dile getiren Cumhurbaşkanı Mirziyoyev, gelecek dönemde daha güçlü ve genişletilmiş işbirliğine hazır olduklarını aktardı. İkili ilişkilerde güvene dayalı temeller üzerinde hareket etmenin önemini vurgulayan Mirziyoyev, güven ortamının ortaklaşa yürütülecek ticari faaliyetlerle güçlenebileceğini belirtti. Yabancı yatırımcılara her türlü fırsatı sunduklarını ifade eden Mirziyoyev, Türk yatırımcıların önümüzdeki dönemde faaliyetlerini kolaylıkla sürdürebilmeleri ve turizm faaliyetlerine katkı sağlaması için Cumhurbaşkanı Erdoğan ile ortaklaşa yürüttükleri çalışmanın sonucu olarak T.C. vatandaşlarına 30 gün süre ile vize muafiyeti verdiklerini açıkladı.

Yatırımcılar için güvenilir iş ortamı yaratılması amacıyla hukuksal altyapının oluşturulmaya devam ettiğini belirten Cumhurbaşkanı Mirziyoyev, Özbekistan tarihinde bir ilk olarak iş dünyasının içinden gelen ve iş dünyasının sorunlarını yakından görmüş, iş dünyasının ihtiyaçlarına cevap verme konusunda yardımcı olabilecek Artel Group'un CEO'su Jahongir Ortyqkhojaev'in Taşkent Valisi olarak görev yaptığını aktardı. Vergi sisteminde kısa süre içerisinde yapılacak güncellemelerle daha rahat bir yatırım ortamının oluşturulmasının planlandığını aktaran Cumhurbaşkanı Mirziyoyev, söz konusu ziyaret çerçevesinde imzalanan proje anlaşmalarının yapılacak düzenlemeler ile problemsiz bir şekilde tamamlanmasına inandığını belirtti. Geçmiş dönemde sadece İstanbul – Taşkent arasında gerçekleştirilen havayolu taşımacılığı seferlerine, İstanbul – Semerkant seferinin eklenmesiyle turizm faaliyetlerinde önemli ölçüde artış yaşanmasını beklediğini aktaran Mirziyoyev, gelecek dönemde İstanbul – Buhara ve İstanbul – Ürgenç arasında karşılıklı seferlerin başlatılmasını planladıklarını dile getirdi. Türkiye ile olan turizm faaliyetlerinin arttırılmasına yönelik Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın tavsiyesiyle Özbekistan Devlet Turizm Komitesi Başkan Danışmanı olarak göreve başlayan Sadık Badak'ın çalışmalarından memnun olduklarını aktaran Cumhurbaşkanı Mirziyoyev, Türkiye'nin turizm konusundaki tecrübelerinden faydalanmayı arzuladıklarını dile getirdi. İkili ticaret hacminin 2017 yılı içerisinde bir önceki yıla kıyasla %30 artarak 1.5 milyar ABD Doları seviyesine ulaşmasından memnun olduklarını dile getiren Cumhurbaşkanı Mirziyoyev, 2017 yılı Ekim ayında Türkiye'ye yaptığı ziyaret sonrasında karşılıklı olarak ticari faaliyetlerde artış yaşandığını aktardı.

T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan İş Forumu'nda yaptığı konuşmada, Türkiye ile Özbekistan arasındaki ekonomik ve ticari yaklaşımların sadece maddi kazanç amaçlı olmadığını, iki ülke arasındaki faaliyetlerin tarihi bağlara dayanan, kardeşlik niteliği taşıyan bir birliktelik olduğunu belirtti. Özbekistan'ın Orta Asya nüfusunun yarısına yakınına barındırması, güçlü tarım, sanayi ve zengin doğal kaynaklara sahip olmasına ve yatırım alanlarının çeşitliliğine dikkat çekerek, coğrafi konumu yardımıyla Orta Asya'daki diğer ülkelere erişilebilirliğinin avantaja dönüştürülerek özel sektör temsilcilerine çok büyük fırsat yaratabileceğini

sözlerine ekledi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Özbekistan Cumhuriyetini tanıyan ilk ülkenin Türkiye olduğunu vurgulayarak, bağımsızlığın ilan edildiği yıldan itibaren Türk yatırımcıların Özbekistan'a yaptıkları yatırımların ülke ekonomisine çok büyük katkıları olduğunu dile getirdi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, karşılıklı olarak iki ülke Cumhurbaşkanıların gerçekleştirdikleri ziyaretler ışığında ülkeler arası iş birliğinin giderek kuvvetlendiğini belirtti. Erdoğan, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının tabii olduğu vize uygulamasının kaldırılmasıyla (T.C. vatandaşlarına 30 güne kadar vize muafiyeti uygulanmaktadır) özel sektör temsilcileri açısından ulaşılabilirliği artan Özbekistan'ın, yakın zamanda ticari alanda yapılan yapıcı reformlarla ikili ticari faaliyetlerin olumlu yönde etkilenmesini beklediğini sözlerine ekledi. Erdoğan, Özbekistan'ın istihdamına ve ihracatına önemli katkılar sağlayan yatırımcılara yenilerinin eklenmesinin özellikle turizm, inşaat, tarım, tekstil, dericilik ve imalat sektörlerindeki yeni imkanların değerlendirilmesinin önemli olduğunu belirterek, her alanda ortak iş birliğinin değerlendirilmesi gerektiğini belirtti.

T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Özbekistan ziyareti kapsamında değeri 3 milyar ABD Dolarını aşan 25 anlaşma imzalandı. Özbekistan Cumhurbaşkanı Şavkat Mirziyoyev, imzalanan anlaşmaların Özbekistan açısından içerik ve kapsam açısından bir ilk niteliğinde olduğunu belirtti. Cumhurbaşkanı Erdoğan, devlet yetkilileri olarak imzalanan anlaşmaların takibini yapacaklarını, projeleri uygulamaya geçirecek olan tarafın ise özel sektör temsilcileri olduğunu belirtti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan beraberindeki resmi heyet ve özel sektör heyeti Özbekistan'ın başkenti Taşkent'te düzenlenen İş Forumu tamamlandıktan sonra 1 Mayıs 2018 Salı günü tarihi ve kültürel yerleri ziyaret etmek üzere Buhara'ya ziyaret gerçekleştirdi.

RUSYA

St. Petersburg, 2017 yılında Rusya'nın en inovatif bölgesi seçildi (07.02.2018)

Moskova'da düzenlenen Gaydar Forumu sırasında Rusya İnovasyon Bölgeleri Derneği'nin sunduğu reytinge göre, Rusya İnovasyon Bölgeleri reytinginde 1'nci sırada St. Petersburg, 2'nci sırada Moskova ve 3'ncü sırada Tataristan gelmektedir. Sonraki sıralarda ise Tomsk, Novosibirsk, Kaluga, Ulyanovsk, Samara ve Tula Bölgeleri yer almaktadır. Rusya İnovasyon Bölgeleri Derneği Müdürü Roza Semenova, söz konusu reytingler bilimsel araştırma ve projelerin sayısı, yeni teknolojilerinin uygulanmasına yönelik yapılan çalışmalar gibi kriterlere göre gerçekleştirilmekte olduğunu belirtti.

Kaynak: TASS Haber Ajansı

Tataristan'da 2017 yılında inşaat sektörüne 7 milyar Ruble yatırım yapıldı (07.02.2018)

Tataristan'da 2017 yılında inşaat alanında 7 milyar Ruble değerinde yatırım gerçekleştirildi. Tataristan Başbakanı Aleksey Pesoşin, inşaat sektörünün Tataristan Cumhuriyeti'nin brüt katma değerinin %10'una tekabül ettiğini açıkladı. Başbakan Pesoşin, 2017 yılında Tataristan'da inşaat sektörüne yapılan yatırımların 7 milyar Rubleye ulaştığını ve toplamda 356,4 milyar Rublelik inşaat çalışmasının gerçekleştirildiğini söyledi.

2017 yılında Tataristan'da 2 milyon 408 bin metre kare konut inşaa edildi. Bir vatandaşa denk gelen ortalama yaşam alanı 26,1 metre kareye ulaştı. Tataristan son üç yılda yatırım ortamı Ulusal reytinginde de liderliğini sürdürdü.

Kaynak: www.turktatar.com

Rusya Federasyonu Merkez Bankası faizi oranını düşürdü (23.03.2018)

Rusya Federasyonu Merkez Bankası Yönetim Kurulu, 23 Mart 2018 tarihinde, faizleri %0,25 baz puan düşürüp %7,25'e indirmeye karar verdi. Rusya Merkez Bankası uzmanları tarafından yapılan tahminlere göre, yıllık enflasyon oranının, 2018 yılı sonunda %3-4, 2019 yılın başında ise %4 olması beklenmektedir.

Kaynak: Rusya Federasyonu Merkez Bankası

Rusya Federasyonu ekonomik büyüme hızı yavaşladı (02.04.2018)

Rusya Federal İstatistik Kurumu (Rosstat) verilerine göre, ülke ekonomisi, 2017'nin dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %0,9'luk büyüme kaydetti. Rus ekonomisi, 2017'nin üçüncü çeyreğinde ise %2,2 büyümüştü.

Rusya Ekonomik Kalkınma Bakanlığı tahminlerine göre, Rus ekonomisinin 2018 yılında %2 civarında büyümesi bekleniyor.

Petrol fiyatlarındaki düşüş ve yaptırımlar nedeniyle 2015 yılında %2,5 küçülen ülke ekonomisi, 2016'da %0,2 daralmıştı.

Kaynak: Novorossisk Ticaret Ataşeliği

Türkiye ile Tataristan ilişkileri artarak devam edecek (27.04.2018)

Türkiye ile Tataristan arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla düzenlenen Türkiye-Tataristan İş Forumu, Tataristan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Rustam Minnihanov, T.C. Ekonomi Bakan Yardımcısı Fatih Metin, Tataristan Cumhuriyeti Ekonomi Bakanı Farid Abdulganiev, DEİK Başkanı Nail Olpak ve DEİK/Türkiye-Rusya İş Konseyi Başkanı Tuncay Özilhan'ın katılımları ile 27 Nisan 2018 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirildi.

DEİK/Türkiye-Rusya İş Konseyi'nin organizasyonu ile gerçekleştirilen İş Forumunda, iş dünyası temsilcilerine hitaplarını gerçekleştiren Tataristan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Rustam Minnihanov, Ekonomi Bakanlığı başta olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti'nin Tataristan'ın gelişmesinde katkısının çok fazla olduğunu söyledi. Türkiye-Tataristan İş Forumu'nu düzenlediği için DEİK'e teşekkür eden Minnihanov, Tataristan'da Türk üreticilerinin olduğunu ve ticareti iyi yürüttüklerini söyledi. Minnihanov, "Biz yatırım ile ilgili olarak, burada konuştuğumuzda siz iş dünyasından bir şeyler öğreniyoruz. Türkiye'nin çevik ve uyumlu bir iş dünyası var" dedi. Türkiye ile Tataristan arasındaki iş birliğinin ivme kazacağını vurgulayan Minnihanov, iki ülkenin tarihçesinin çok eskilere dayandığını belirterek, ilişkilerin verimli ve güzel bir şekilde devam edeceğini söyledi. Minnihanov, "Her zaman zor konulara çözüm bulmaya çalışıyoruz. Her iki ülke de iyi niyetli. Siz iş dünyası temsilcilerini Kazan Zirvesi'ne davet ediyorum. Sizleri ülkemizde ağırlamaya ve yardımcı olmaya her zaman hazırız" dedi.

Ekonomi Bakan Yardımcısı Fatih Metin, Türk sermayesinin Tataristan'da birinci sırada olmasının sebebinin Tataristan Cumhurbaşkanı Minnihanov olduğunu belirterek, Cumhurbaşkanı Minnihanov'un Türk sermayesine sahip çıktığını ve yatırımların önünü açtığı için teşekkür ettiğini söyledi. İki ülkenin tarihsel, ekonomik ve siyasal alanda güçlü bir geçmişi olduğunu ifade eden Metin, Rusya Federasyonu ve bölgede Tataristan'ın bir köprü görevi gördüğünü vurgulayarak, "Bizler de Türkiye ve Rusya Federasyonu altında Tataristan ile sürekli görüşmeler halindeyiz. Artık Türkiye ve Rusya arasında ilişki diplomatik bir ilişki değil, iş birliğine dönüşmüş bir ilişki. Bu iş birliğinin merkezinde ise Tataristan var. Türkiye ile Rusya arasındaki ticaret hacmi 22.5 milyar dolar. Rusya'daki Türk yatırımlarının en önemli parçası ise Tataristan'da yer alıyor. Tataristan çok önemli bir yatırım merkezi olmaya devam edecek. Türk yatırımcılarını Tataristan'a yatırım yapmaya davet ediyorum" dedi. Türk müteahhitlerinin dünyada ikinci sırada yer almasında Rusya'nın büyük payı olduğunu belirten Metin, Türk müteahhitlerinin dünyada 70 milyar dolarlık yatırımının 2 milyar dolarının Tataristan'a gerçekleştirdiğini aktardı. İki ülke arasındaki ticaret hacmi potansiyelini yansıtmadığını aktaran Metin, Türk firmalarının Rusya'daki fuarlara katılması için destek olduklarını ve iki ülke arasındaki iş birliklerinin devam edeceğini söyledi.

DEİK Başkanı Nail Olpak, DEİK'in Türk özel sektörünün dış ekonomik ilişkilerini organize eden bir İş Platformu ve ana misyonunun "Ticari Diplomasi" olduğunu söyledi. DEİK'in yapısı ve faaliyetleri hakkında bilgi veren Olpak, DEİK'in fırsatları analiz etmek, ülkeler arası yatırım ve ticareti artırmak için, gönüllü üyelik esasına göre çalıştığını ve 32 yıldır ülkeler arasında köprüler kurduğunu söyledi. Olpak, "Türkiye'yi anlatırken 'Avrupa'yı Asya'ya bağlayan köprü' deriz. Tataristan da, bu

yaniyla, Türk ve İslam dünyasını Rusya'ya bağlayan bir köprü Karşılıklı iş birliğimizin artarak devam edeceğini ümit ediyorum" dedi.

DEİK/Türkiye-Rusya İş Konseyi Başkanı Tuncay Özilhan, Türkiye ile Tataristan arasındaki yatırım ilişkilerinin önemli bir boyuta ulaştığını belirterek, Tataristan'da faaliyet gösteren yabancı sermayeli şirketler arasında Türk firmalarının ilk sırada olduğunu ve bölgedeki yabancı yatırımların yaklaşık dörtte birinin Türkiye'nin payına düştüğünü söyledi. Özilhan, "Rusya Federasyonu bünyesinde demokratik bir cumhuriyet olan Tataristan Cumhuriyeti sahip olduğu elverişli coğrafi konum, zengin doğal kaynaklar, kalifiye işgücü, gelişmiş sanayisi ve güçlü ulaşım altyapısı gibi faktörler sayesinde Rusya'nın ekonomik açıdan en önemli bölgelerinden birisi konumundadır. Türk firmaları son yıllarda yeni iş olanaklarından yararlanmak amacıyla faaliyetlerini Rusya'nın bölgelerine yayma eğilimindedirler" dedi.

Forumda, Tataristan Cumhuriyeti Almet'yevsk Belediyesi ile Türk Dünyası Belediyeler Birliği arasında işbirliği ve iyi niyet protokolü imzalandı.

Kaynak:

<https://www.deik.org.tr/basin-aciklamalari-turkiye-ile-tataristan-iliskileri-artarak-devam-edecek>

TACİKİSTAN

Tacikistan'da araç ithalatına kısıtlama getirildi (05.02.2018)

Tacikistan Gümrük Hizmetleri Başkan Yardımcısı Azim Tursunzoda 26 Ocak 2018 tarihinde basına verdiği demeçte, Cumhurbaşkanı Rahman'ın, hava kirliliğini önlemek amacıyla, 2005 yılından önce üretilen araçların ithalatını yasaklamaya yönelik bir düzenleme yapılması talimatı verdiğini belirtti.

Kaynak: Asia Plus

Tacikistan'ın dış borcu açıklandı (23.02.2018)

Tacikistan Maliye Bakanı Faiziddin Qahhorzoda 16 Şubat'ta yaptığı açıklamada Tacikistan'ın dış borcunun GSMH'sinin %40,3'üne ulaştığını belirtti. Qahhorzoda ayrıca, Tacikistan'ın Çin'e (Çin Eximbank) 1,2 milyar, Dünya Bankasına 318 milyon, Asya Kalkınma Bankasına 278 milyon, İslami Kalkınma Bankasına ise 112 milyon ABD Doları borcu olduğunu ve 2018 yılı bütçesinde dış borç ödemeye 147 milyon ABD Doları tahsis edildiğini, öte yandan, dış borç yönetimi için 200 milyon ABD Doları yeni borç alacaklarını dile getirdi.

Kaynak: Asia Plus

Tacikistan nüfus artış ve fakirlik oranları açıklandı (26.02.2018)

Tacikistan İstatistik Ajansı Başkanı Gulnora Hasanzoda yaptığı açıklamada, 2017 yılında Tacikistan nüfusunun %1,4 arttığını belirtti. Hasanzoda ayrıca, 10 yıl önce %53,5 olan fakirlik oranının 2016 yılında %30,3'e, 2017 yılında ise %29,7'ye düştüğünü dile getirdi.

Kaynak: Asia Plus

Tacikistan'da vergi inceleme muafiyeti getirildi (02.03.2018)

Tacik yetkililer tarafında yapılan açıklamada, Tacikistan Hükümeti tarafından alınan kararla üretim tesisi olan firmalar ile yeni girişimcilerin vergi teftişlerinden faaliyete başlamalarını takip eden ilk 2 yıl süresince muaf tutulacakları belirtilmektedir. Alınan bu kararın verimli bir girişimcilik ikliminin gelişmesine imkan sağlayacağı vurgulanmaktadır.

Kaynak: Asia Plus

TÜRKMENİSTAN

Türkmenistan ve Afganistan arasında yeni tren yolu seferi başladı (23.02.2018)

TAPI Doğal Gaz Boru Hattı'nın Afganistan bölümünün temel atma töreninde yapılan açıklamaya göre, 23 Şubat 2018 tarihinde Türkmenistan'ın Serhetabat Şehri ile Afganistan'ın Herat Şehrini birbirine bağlayacak yeni tren seferlerinin başladığı açıklandı. Söz konusu hat üzerinde taşınacak yükler arasında petrol, gıda, sanayi ve inşaat malzemelerinin yer aldığı aktarıldı. Afganistan ulaşım altyapısını geliştirmek üzere yürütülen projelerle birlikte Afganistan'ın bölgesel ulaşım ağının merkezi haline getirilmesi amaçlanmaktadır.

Kaynak: <http://tdh.gov.tm/news/en/articles.aspx&article11468&cat29>

Türkmenistan'da "Turkmenistan Industry" dergisi yayınlanacak (29.03.2018)

Türkmenistan Devlet Başkan Yardımcısı K. Durdymuradov tarafından yapılan açıklamada, Türkmenistan'ın sanayi üretimi alanında başarısının anlatılacağı ve söz konusu alanda tanıtım yapılması amacıyla, 2018 yılının Temmuz ayından itibaren "Turkmenistan Industry" dergisinin yayınlanacağı belirtildi. Bahse konu dergi Türkmençe, Rusça ve İngilizce olarak 3 ayda bir yayınlanacaktır.

Kaynak: <http://tdh.gov.tm/news/en/articles.aspx&article12131&cat29>

UKRAYNA

Ukrayna'da 2018 yılı Ocak ayında otomobil satışları %40.6 arttı (01.02.2018)

2018 yılı Ocak ayında 2017 yılının aynı ayına kıyasla otomobil satışları %40.6 artarak 6.620 adede yükseldi. 2016 yılının aynı dönemine göre satışlarını 2 katına çıkaran Japon Toyota markası Pazar payının %14'üne hakim oldu. Fransız Renault (pazar payının %8.9'u) ve Alman Volkswagen (Pazar payının %8.7'si) 2'nci ve 3'ncü sırada yer almaktadır.

Kaynak: <http://en.interfax.com.ua/news/economic/481837.html>

Ukrayna'ya yapılan yabancı yatırımlar azaldı (15.02.2018)

Ukrayna Başbakanı Groysman, Bakanlar Kurulu toplantısında yaptığı konuşmada 2017 yılında Ukrayna'ya yaklaşık 2,3 milyar ABD Doları yatırım yapıldığını, söz konusu yatırım miktarının 2016 yılına kıyasla yaklaşık %29,4 azaldığını açıkladı. Groysman ayrıca, Ukrayna'ya yapılan yabancı yatırım miktarının, özelleştirmeyeyle ilgili yeni kabul edilen yasa ile kısa zamanda artacağını sözlerine ekledi.

Kaynak: <http://tuid.org.ua/basbakan-groysman-daha-fazla-yabanci-yatirim-cekmiyiz>

Belaya Tserkov Havaalanı yenilenecek (27.02.2018)

Ukrayna Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından yapılan açıklamaya göre, Belaya Tserkov Havaalanı 2020 yılına kadar yenilenerek uluslararası uçuşlara açılacak. Ukrayna Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Vladimir Omelyan, bölgesel havaalanları üzerindeki devlet baskısının azaltılmasını, devlet kontrolünün sadece güvenlik aşamasında olmasını hedeflediklerini aktardı. 2018-2019 döneminde hayata geçirilmesi planlanan projenin tahmini maliyetinin 52 milyon Avro olduğu açıklandı. Yatırım bedelinin devlet bütçesinden, özel sektör tarafından veya uluslararası kuruluşlardan sağlanacak kredilerle karşılanabileceği belirtildi.

Belaya Tserkov Havaalanı'nın yolcu ve yük terminalinin yenilenmesi, ilerleyen dönemde Gostomel, Jitomir ve Nejin havaalanlarının da tadilattan geçirilmesi planlanıyor. Poltova Havaalanı'nın da 2018 Mayıs ayından itibaren uluslararası uçuşlara başlayacağı açıklandı.

Kaynak: <http://tuid.org.ua/ukraynada-devletten-havaalani-hamlesi>

DEİK/TÜRKİYE-AVRASYA İŞ KONSEYLERİ

Avrasya Bölge Koordinatörü V.

Nurengiz EŞKİ

neski@deik.org.tr

İş Konseyleri Koordinatörü

Elnur OSMANOV

eosmanov@deik.org.tr

İş Konseyleri Koordinatör Yardımcısı

Alperen AY

aay@deik.org.tr